

kuční návrh již dne 2. listopadu 1925, jak také skutečně učinil. Tím jest vyřízen jediný rekursní důvod povinné strany, uplatněný v rekursu proti povolení exekuce, neboť mimo formální výtky uplatnila povinná strana v rekursu jen, že smír neobsahuje přesné určení času, kdy se B-ová měla vystěhovati. Nebylo tam uplatněno, že z titulu exekučního není jasně zřejmým také předmět a objem plnění. Ale, ježto soud exekuci povolující musí sám od sebe povšimnouti si toho, zda jsou tu všechny předpoklady §u 7 ex. ř., nutno se zabývati i těmito otázkami. Při tom ovšem musí zůstatí stranou novoty, jež vymáhající věřitel uvádí v dovolacím rekursu, neboť usnesení prvního soudu možno přezkoumati jen podle skutkového a právního stavu v den jeho vydání. Rekursní soud postrádá přesného označení předmětu, protože v exekučním titulu jest řeč jen o krámu, kdežto vymáhající věřitel domáhá se vyklizení krámu a kanceláře. Avšak již v exekučním návrhu jest uvedeno, že krám jest přepažen a podle pozdějšího výsledku výkonného orgánu tvoří krám i kancelář jednu místnost, která je přepažena. Ostatně nebylo mezi stranami o totožnosti dotyčných místností sporu a Anna B-ová se zavázala, že se z krámu vystěhuje, což přece znamená, že obchodní místnost vymáhajícího věřitele, tak jak jest opustí zcela a nejen z části. Předmět vyklizení byl tedy v exekučním titulu tak jasně označen, že o jeho totožnosti nebylo pochyby, což podle §u 7 ex. ř. stačí. Konečně míní rekursní soud, že z exekučního titulu nelze spolehlivě usuzovati na objem vyklizení, protože podle smíru Anna B-ová se zavázala, že pro případ zaplacení dluhu »zanechá tam věci J-ovy« a pro případ nezaplacení ponechá »J-ův inventář v krámě« a že prý si nelze domyslíti, které věci měly tam býti zanechány. Avšak rekursní soud přehlíží, že předmětem vyklizení jest místnost a že osoby a věci odstraní se jen k tomu cíli, by vymáhající věřitel byl uveden v držbu místnosti (§ 349 ex. ř.). K pojmu vyklizení nenáleží, by veškeré věci povinného za všech okolností musily býti odstraněny (srov. také Neumann k §u 349 ex. ř.). V tomto případě byly při výkonu vyklizení odstraněny všechny movité věci, které vymáhající věřitel jako vlastnictví povinné strany označil. Míní-li tato, že tam ještě nějaké její věci zůstaly, jest jí volno, by se jejich vydání příslušnou cestou domáhala. Nikterak však nepřekáží možnost rozporů stran o věci movité v místnosti se nalézající, by exekuce vyklizením nebyla povolena. Vždyť v exekučním návrhu a v povolujícím usnesení (srov. vzorec 106 ex. ř.) zpravidla movité věci, které bude nutno odstraniti, se neuvádějí a ani uváděti nemohou, protože velmi často nejsou ani vymáhajícímu věřiteli známy. Tedy ani tento domnělý nedostatek nebyl překážkou povolení exekuce.

Čís. 5885.

Nemohla-li banka opatřiti koupí pro zákazníka cizí valutu, a dohodla-li se s ním v tom směru, že mu cizí valutu prozatím zapůjčí, než bude bankovním úřadem efektivně přidělena, jde o smlouvu o zápůjčku a jest zákazník povinen platiti úrok ze zapůjčeného peníze. Lhostejno,

že zákazník složil peníz v Kč ku krytí zapůjčené cizí valuty. Pokud dlužno v chování se zákazníka spatřovati souhlas s placením úroků. Banka jest oprávněna požadovati ze zapůjčené cizí valuty až i 15% úroky.

(Rozh. ze dne 25. března 1926, Rv I 2050/25.)

Žalovaný požádal žalující banku, by mu opatřila 12.500 dánských korun a složil ku krytí jich 90.000 Kč. Žalující banka dala mu dne 2. července 1923 2.500 Kd hotově, zbytek 10.000 Kd mu zatím zapůjčila až do doby, kdy předloží doklady o přivezení zboží do tuzemska, načež teprve mu měla býti bankovním úřadem efektivně přidělena valuta 10.000 Kd. Žalovaný předložil doklady o přivezení zboží teprve počátkem listopadu 1923, načež dne 6. listopadu 1923 bylo bankovním úřadem 10.000 Kd uvolněno a žalobkyní připsáno k dobru žalovaného. Spornou zůstala mezi stranami otázka, zda žalující banka byla oprávněna zatížit žalovaného na jeho běžném účtě 15% úroky z 10.000 Kd za dobu od 2. července do 6. listopadu 1923, celkem 542 Kd a zda byla oprávněna čítati z těchto úroků nadále 15% úroky (85 Kd za dobu od 1. ledna 1924 do 30. listopadu 1924). Žalobě o zaplacení těchto 627 Kd procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Žalující banka mluvila v korespondenci o učiněném obchodě mezi stranami jako o koupi, a v celé korespondenci vedené mezi stranami r. 1923, není v dopisech žalující banky zmínky o tom, že žalovaný musí platiti z (běžného) účtu dánských korun nějaké úroky. Než z dopisu žalující banky ze dne 2. července 1923 zjistil soud, že dopisem tím žalující banka porozuměla žalovanému, že zažádala u bankovního úřadu o příděl 10.000 Kd, které žalovanému za kurs 589 Kč zajistila, že dle příloženého odpočtu zatěžuje žalovaného dán. kor. 10.000, že převod provede teprve potom, až bude importní valuta jí efektivně bankovním úřadem přidělena, a že bankovní úřad tak učiní, jakmile žalovaný předloží bance doklady, z kterých bude patrné, že valuta pocházející z uzavřeného obchodu jest splatná, po případě, že zboží bylo dovezeno. Tento přípis žalující banky shoduje se s ustanovením § 5 nařízení vlády ze dne 23. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n., dle něhož oprávněná banka je povinna žadateli, předloží-li dovozní povolení, cizí valutu, pokud její vlastní zásoba stačí, za denní kurs přiděliti nebo na burse opatřiti, žadatel se však musí zavázati, že do stanovené lhůty předloží bance doklady o tom, že zboží, na jehož zaplacení dostal valutu vyplacenu, skutečně dovezl. Již z tohoto přípisu mohl žalovaný jako obchodník (majitel pivovaru) souditi, že žalovaná mu zapůjčuje 10.000 Kd a že bude musiti z nich platiti úroky. Soud má dále za zjištěné, že svědek Sch. upozornil žadatele výslovně na to, že žadatel může 2.500 Kd koupiti hned, dalších 10.000 Kd že mu však banka může jen zapůjčiti až do doby, než předloží doklady o dovezení zboží do tuzemska, a že do té doby bude musiti ze zapůjčených 10.000 Kd platiti úroky. Na základě posudku znalců vzal soud dále za prokázáno, že žalující banka mohla příkaz žalovaného vyříditi trojím způsobem, a to 1. že mohla ihned zažádati u bankovního úřadu o promptní příděl na základě pouhého do-

vozního povolení, což se však musí státi 24 hodiny předem, a musí vyčkati řešení se strany bankovního úřadu, v kterémžto prvém případě však přejímá banka vůči bankovnímu úřadu záruku, že do 14 dnů dokáže, že obchod byl uskutečněn, a do 3 měsíců pak předloží doklady, že zboží dovezeno; tento způsob skrývá však dle posudku znalců pro banku v sobě nebezpečí, že jí podobné žádosti velkoklientů nebudou vůbec povolovány, kdyby jednou závazku svému nedostála — a mimo to je pochybno, zda by bankovní úřad takové žádosti banky vyhověl, neboť činil tak jen individuálně a výjimečně. 2. banka mohla přidělit žalovanému cizí valutu z vlastního nostra, pokud ji měla a chtěla tak učiniti, a konečně 3. postupovati způsobem, jakým postupovala, t. j. zajistiti žalovanému kurs u bankovního úřadu a do dne definitivního přidělu, který se stane po dodání dokladů o dovozu zboží do tuzemska, zapůjčiti valutu cizí. Posudkem tím je prokázáno, že postup banky, oznámený žalovanému dopisem banky ze dne 2. července 1923, byl správný, a že banka byla oprávněna účtovat žalovanému ze zapůjčených mu 10.000 Kd běžné úroky. Zjištěnými okolnostmi je prokázáno, že žalující banka žalovanému částku 10.000 Kd zapůjčila, čímž zároveň je vyvráceno tvrzení žalovaného o uvedení v omyl a o jednání banky příčícím se prý dobrým mravům. Na základě posudku znalců vzal soud dále za zjištěné, že běžný úrok ze zápůjček v dánských kor. činil r. 1923 a činí od té doby až dosud 12 až 15%. Ježto je pak nesporno, že žalovaný zaslal žalující bance doklady potřebné k žádosti za definitivní přiděl zajištěné valuty teprve koncem října nebo počátkem listopadu 1923, a ježto žalovaný nečinil ve směru tom námitek, že by úrok připsaný žalovanému dnem 6. listopadu 1923 k tíži byl nesprávně počítán, je žaloba ohledně 542 Kd odůvodněna. Počítání dalších zažalovaných úroků ode dne 1. ledna do 30. listopadu 1924 je odůvodněno ustanovením čl. 291 obch. zák. Vyšší než zákonné úroky jsou odůvodněny též mimořádnými poměry při zápůjčkách, zejména při zápůjčkách v cizí valutě, kdy je obvyklo nyní čítati úroky značně vysoké, ježto i banka musí platiti úroky daleko vyšší než obvyklo bylo dříve, je tudíž spravedливо, by klient škodu jí prodlením placení vzešlou nahradil (§ 1333 obč. zák. a čl. 283 obch. zák.). **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Souhlasil-li žalovaný, jak bylo zjištěno, s tím, že mu 10.000 Kd poskytnuto bude, než předloží žádané doklady, jako zápůjčka, musil zajisté býti sobě vědom toho, že ze zápůjčky bude musiti platiti úroky. Šloť o obchod bankovní a o žalovaném nelze právem předpokládati, že by jako velkostatkář a majitel pivovaru, který obchodoval s cizinou, byl tak nezkušeným, že nepočítal s tím, že banky půjčují na úrok, což ostatně musil věděti i z předložených jím obchodních podmínek ze dne 28. června 1923. Neuvedl-li tudíž výslovně, že ze zapůjčené mu cizí valuty bude platiti úrok, mlčením svým v tomto případě dal jistě na jevo, že s placením obvyklého bankovního úroku souhlasí. Poněvadž dle zjištění soudu své stolice, jež vlastně nebylo ani napadeno, činil běžný úrok ze zápůjček v Kd 12—15%, pak jsou výtky dovolatelky neodůvodněny. Také po stránce právní posoudil prvý soudce, vzhledem k tomu, co svrchu uvedeno, věc zcela správně. Jest pravda, že potřebný

peníz Kd měl býti opatřen koupí, částku 10.000 Kd však nebylo možno koupí promptní opatřiti a ohledně ní dohodly se strany o prozatímním jejím zapůjčení, než stejný peníz, který byl za zajištěný kurs od bankovního úřadu zakoupen, bude efektivně tímto přidělen. Dotyčným ujednáním a odevzdáním šeku na peníz zapůjčený byla zajisté uskutečněna smlouva o zápůjčku dle § 983 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Co se tkne výtky nesprávného posouzení právního, lze žalovaného, pokud poukazuje na vývody odvolacího spisu, zejména o významu §u 1333 obč. zák., vzhledem k tomu, že tyto vývody byly podrobně a výstižně vyvráceny soudem odvolacím, prostě odkázati k příslušným důvodům napadeného rozsudku. I jinak byla věc odvolacím soudem správně posouzena po stránce právní. Žalovaný proti právnímu názoru odvolacího soudu, že šlo o zápůjčku dle § 983 obč. zák., namítá, že nebyla zjištěna podstatná náležitost zápůjčky, totiž závazek, nahraditi, správně vrátiti, po určitém čase stejný počet věcí téhož druhu, t. j. 10.000 d. k., když prý naopak uhradil svůj závazek předem, zaplativ předem cenu trhovou za poskytnutou cizí valutu jako zboží. Dovolatel přehlíží, že dána-li zápůjčka v měně cizí, nemění se nic na podstatě tohoto právního jednání, má-li nebo může-li dle vůle stran zapůjčený peníz býti vrácen nikoliv efektivně v cizí měně, v které byla vyplacena zápůjčka, nýbrž v měně tuzemské podle kursu v době splatnosti (§ 905 obč. zák.; čl. 336 obch. zák.), že splatnost měla v tomto případě nastati po předložení potřebných dokladů, načež měla zajištěná částka dánských korun teprve efektivně býti přidělena bankovním úřadem ministerstva financí; a že dle zjištění nižších soudů peníz 90.000 Kč byl složen nikoli jako kupní cena, nýbrž toliko ku krytí zapůjčených 10.000 Kd, t. j. jako jistota za to, že zápůjčka bude splacena. Podle doplněného posudku znaleckého mohla žalující banka, vydavši žalovanému ihned dne 2. července 1923 šek na kodaňskou banku, s kterou jest ve spojení a u které má úvěr, s částkou 10.000 Kd disponovati zase teprve po přidělu jich bankovním úřadem (dne 6. listopadu 1923). V mezidobí měl tedy sice žalovaný možnost, volně nakládati oněmi 10.000 Kd, ale žalobkyně možnosti té neměla a nemohla beze všeho pro sebe použiti ani složených korun československých vzhledem k tomu, že tyto jak již vytčeno, nebyly dány jako kupní cena, nýbrž měly sloužiti ke krytí zapůjčených a žalující bankou (šekem) ihned vyplacených, ale u bankovního úřadu toliko zajištěných a teprve později skutečně přidělených 10.000 Kd. Pokud žalovaný vytýká nedostatek zjištění, že dal výslovný souhlas k placení 15%ních úroků, stačí připomenouti, že dle §u 863 obč. zák. lze projevití souhlas nejen výslovně, nýbrž i mlčky způsobem tam naznačeným, a že odvolací soud správně vyložil, že a proč v tomto případě nutno předpokládati takový mlčky daný souhlas žalovaného.